

Generační setkání

Já a moje spolužačky jsme se zapojily do projektu paměti národa. Vlastně nás oslovila naše paní učitelka dějepisu. Naším úkolem je jít na návštěvu k vybranému staršímu člověku – pamětníkovi a udělat s ním rozhovor.

Nejdřív jsme se sešly ve škole, dozvěděly jsme se, kdo bude oním pamětníkem. Pan Jaroslav Stuchlý z Ostravy – Výškovic. Společně jsme si napsaly si otázky, které bychom mu mohly klást. A pak přišel ten den.

Přicházíme k domu pana Stuchlého, já, moje kamarádky Anička a Agi a paní učitelka. S holkami jsme trochu nervózní, jak budeme s pamětníkem komunikovat? O čem bude povídat? Bude mluvit srozumitelně? Je mu přece už přes devadesát let. Dveře nám otvírá dcera pana pamětníka, vede nás po schodech nahoru, kde už čeká pan Jaroslav. Sedí za stolem v bílém svetru a kyne nám. Představujeme se. Já pana Jaroslava znám. Je to bratr mého pradědy. Všichni mu v rodině říkáme Jaroš. Ještě, než začneme natáčet, ukazuje mi rodokmen Stuchlých a popisuje, jak je naše rodina veliká.

Sesedáme se okolo stolu, Agi vytahuje nahrávací zařízení a začínáme. Pan Jaroš se narodil ve Staré Bělé 26. listopadu 1926. Anička se ani nestačí zeptat na další otázku a pan Jaroš okamžitě začne vyprávět o svých rodičích a sourozencích. O svých zážitcích z dětství. Popisuje, jak chodili do lesa honit zajíce, jak chodili ke starobělskému potoku, který byl tehdy mnohem větší než ta „stoka“ co tam je teď.

Vzpomíná na druhou světovou válku, o Hitlerovi si prý vždycky myslel, že je prostě šašek. Poté ho však označuje za záporného génia. Vypráví konkrétní zážitky, například vždycky se chodili koupat k Odře, ze které se však stala hranice s Polskem a najednou už to nešlo. Jako dvanáctiletý chlapec tomu nerozuměl. Proč to nejde? Z té doby má pan Jaroš konkrétní zážitek. Když se jednou vracel z Orla (to byla sportovní organizace), potkal Němce pochodující na Frýdek Místek, vezli děla, jedno dělo jim sklouzlo do potoka. Zastavil se a koukal se. Během druhé světové války prožíval svou pubertu. „Poznamenalo mě to na celý život“ říká Jaroš.

Dcera pana Jaroše nám přináší čaj a my si povídáme další hodinu. Od druhé světové války přecházíme k osvobození, k létům strávených v povinné vojenské službě.

Jaroš se oženil poměrně pozdě, ale šťastně. Svou ženu poznal tak trochu omylem. Vzpomíná na jejich společný život, děti. Rozveselí se, když vypráví o době, kdy byl v důchodu. Jeho žena pěstovala květiny a on je chodil prodávat. Měl obchodního ducha. Vždy všechno prodal. Motem jeho života bylo být vždy veselý, radostný člověk.

Na závěr nás zve každou na osobní rozhovor, vypínáme nahrávání a odcházíme do kuchyně, zůstává jen Agi. Za chvíli se vyměňuje s Aničkou. Nevím, o čem si s ním holky povídaly. Mě vypráví o rodině Stuchlých. Dcera pana Jaroše nás bere na balkón a ukazuje cestu, po které táhly vojska. Loučíme se a odcházíme plné dojmů z příjemného povídání a nových vědomostí o těžkém 20. století pohledem pamětníka.

Jsem ráda že jsem dostaly možnost nahrát paměti pana Jaroše, vyslechnout si, co zažil a jak se ke všemu, co život přinesl, stavěl. Díky.

Alena Stuchlá

Biskupské Gymnázium v Ostravě

kvarta